

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI DERGİSİ

DİNİ, AHLÂKİ, EDEBİ, MESLEKİ AYLIK DERGİ

3. Cilt

Nisan — 1964

4. Sayı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ALLAH'A VE PEYGAMBERİNE İTAAAT	99
Osman KESKİOĞLU	
SAYIN ADALET BAKANININ, CEZA EVLERİNDE YAPIL- MAKTA OLAN DİNİ KONFERANSLARIN DEVAMINA DÂİR YAZILARI	101
BAŞKANLIĞIMIZIN MÜFTÜLÜKLERE TÂMİMİ	102
İSLÂM MEDENİYETİNİN TESİRLERİ	103
Prof. Celâl SARAÇ	
ÖLÜM YILDÖNÜMÜ DOLAYISIYLA M. ŞEREFEDDİN YALT- KAYA	106
M. Asım KÖKSAL	
HAC, ZENGİNLER İÇİNDİR	109
A. Hamdi KASABOĞLU	
DOĞRULUK	111
Zübeyr KOÇ	
DİKİŞSİZ ELBİSE GİYECEKLER	112
Ahmet YÜZENDAĞ	
DÂİMA BİRLİK	114
H. Avni BAYRAKTAR	
İSLÂM - TÜRK TARİHİNDE İLK UÇMA DENEMELERİ	116
M. Asım KÖKSAL	
GÖNÜL İLÂHİSİ (Şiir)	117
İhsan Cemaleddin ETİL	
HAZRET-İ ALİ'NİN ÖLMEZ SÖZLERİ (Geçen sayıdan devam)	118
İbrahim EKEN	
SEVGİYE MÜSTAHAK YALNIZ ALLAH'DIR	120
Ahmet ARSLANTÜRK	
TÜRK TOPLUMUNU GELİŞTİRME DERNEĞİNİN BİR BİLDİ- RİSİ	121
OSMANLI ŞEYHÜLİSLÂMLARININ TERACİM-İ AHVÂLİ ...	122
Efdal-zâde Hamîdî'd-Dîn Efendi - Zembilli Ali Efendi	
FETVÂ EMİNLERİ (Geçen sayıdan devam)	123
M. Vâmık Şükrü ALTINBAŞ	
HABERLER : Dış Basından, İç basından, Teşkilât haberleri	124
ÖRNEK MESLEKDAŞLARIMIZ	127

HAC, ZENGİNLER İÇİNDİR

A. Hamdi KASABOĞLU

Hac İslâm Dîninin beş esasından biridir. Farziyyeti Kitâb, Sünnet ve İc-mâ ile sâbittir.

Hac herkese mutlak olarak farz değildir. Bir kimseye Hac'ın farz olma-sı için, o kimsenin evi ve evi'nin zarurî eşyası, âilesinin zarurî ihtiyaçlarını karşılayacak mal ve parası, sanatkâr ise sanat âlet ve edevatının bulunması, kendisini Mekke'ye kadar götürüp getirecek ve bu aradaki zarurî masrafla-rını karşılayacak parası bulunması ve bütün bunların üstünde akıllı, müslim ve erginlik çağında olması lâzımdır. Aynı zamanda Hac edecek kimsenin, Hac zamanında vücutça sağlam olması, Hac yolunun emin ve sâlim bulun-ması da gerekir. Malî imkânları müsait olmıyanların âilelerinin rızıklarından keserek, evini, tarlasını, hayvan ve saireyi âlet ve edevatını satarak Hacc'a gitmesi câiz değildir.

Kadınların Hacc'a gidebilmeleri için yanlarında kendileriyle evlenmek haram olan erkek akrabalarının bulunması lâzımdır. Ancak her türlü tehlike ve tecavüzden emin oldukları takdirde erkeksiz Hacc etmeleri de kerâhatle câizdir. Sırf Hac için nikâhlanarak Hac etmeleri dînen doğru değildir.

Tedavî ile iyileşmesi mümkün olmıyan hastaya, elleri, ayakları kesik olana, kötürümlere, körlere ve çocuklara Hacc farz değildir.

Hacc'ın farzı üçtür. İhram giymek, Arafat'da biraz durmak, Kurban Bay-ramının birinci günü Kâbe'yi tavaf etmektir.

İhram Mîkat denilen yerlerde giyilir. Medîneliler için Zülhuleyfe, Iraklı-lar için Zatül'irk, Şamlılar için Cuhfe, Necidliler için Kurun, Yemenliler için Yelemlem Mikat'dır. Hacılar Mikad'a vardıklarında tayyarede, vapurda, tay-yare ve vapur personeli tarafından Mîkad'a yaklaşıldığı haber verilir. İhram Mikat'da giyilir; Mikat'dan evvel giymek de câizdir. Mikat'dan sonra ihrama girene kurban kesmek icabeder.

İhram iki örtüden ibarettir. İhrama girmeden evvel her türlü temizlik ya-pılır, gusl edilir. Burada ya yalnız Hacc'a niyet edilir. «Allahım ben Hacc et-mek istiyorum, Hacc'ımı kolaylaştır ve Hacc'ımı kabul et» diyerek niyet edi-lir ve ihrama girilir, veya hem Hac hem de Umre'ye niyet edilir, «Allahım ben Haccetmek ve Umre yapmak istiyorum, Hacc'ımı ve Umre'mi kolaylaş-tır, Hacc'ımı ve Umre'mi kabul et» diyerek niyet edilir. Ve ihrama girilir. Ya-hut da yalnız Umre'ye niyet edilir, «Allahım ben Umre'ye niyet ettim, Umre'-mi kolaylaştır ve Umre'mi kabul et» denilir ve ihrama girilir. Bundan sonra namazın arkasından (Lebbeyk) çekilir. (Lebbeyk) devamlı olarak da çekilir. (Lebbeyk) demek dâvete icabet demektir. Nasıl bir kimse ev yapar da, yeni evine dostlarını dâvet eder, dâvet olunanlar da dâvete icabet ederlerse, ha-cılar da Hazreti İbrahim'in Kâbe'yi yaptırdıktan sonra Allah'ın emriyle in-

sanları Kâbe'ye ziyaret dâvetine icabet etmiş olurlar. Hazret-i İbrahim Ebû Kabîs denilen dağa çıkararak : «Bilmiş olun ki Cenâb'ı-Hâk kendine bir ev yapıldığını emretmiştir. İşte bu ev yapıldı, evi'ni hemen Hacc ediniz» diyerek Allah'ın emriyle insanları Hacc'a dâvet etmiştir. İşte hacılar Hazret-i İbrahim vasıtasıyla Cenâb'ı-Hâk'ın dâvetine (Lebbeyk) diyerek icabet ederler. Yalnız Umre'ye niyet edenler tavaf ve sa'y'den sonra ihramdan çıkarlar. Arafat'a çıkmazdan evvel tekrar Mekkeliler gibi ihram giyerler, Arafat'a öyle çıkarlar. Yalnız Hacc'a niyet edenler veya hem Hacc'a hem de Umre'ye niyet edenler merasim sonuna kadar ihram'dan çıkmazlar.

İhrama girenlerin cinsî münasebetten başka, başkalarına söğmekten, kötü söz söylemekten, başkalarına kötü isim takmaktan, alaya almaktan ve benzerleri çirkin hareketlerden, gerek arkadaşlarıyla gerek kendine hizmet edenlerle ve kim olursa olsun başkalarıyla kavga ve mücadele etmekten uzak kalmaları gerektir.

İnsan nasıl oruç tutmakla kendini yemekten, içmekten, cinsî münasebetten ve her türlü nefsanî duygulardan uzaklaştırırsa zekât vermekle kalbinin servet sevgisine meyletmesine engel olursa Hacc etmek suretiyle de Vatanından, efrad-ı âilesinden, malından mülkünden uzaklaşır, bütün rütbe ve mevkîlerinden sıyrılmış olarak basit kefene benzeyen bir örtü içerisinde kendi kendine kalır. Bir gün gelip öleceğini kefenlenip mezara konulacağını, kıyameti, mahşeri, hesap ve mîzan'ı düşünür. Bir hacı nasıl mahşerde mahkeme-i ilâhîde kimseden yardım göremezse artık dünyada iken Allah yolunda yaptığı hayırlarla, iyi amelleriyle karşı karşıya kalırsa burada da ihramla Arafat'a çıkar. Arafat'da bütün hacılar kendisi gibi iki peştamal içindedirler, Yanlarındaki bir miktar dövizlerinden başka bir şeyleri yoktur. Mallarını, mülklerini, mevkî ve rütbelerini, âilelerini memleketinde bırakmışlar, kimse kimseye yardım edecek durumda değil.. Arafat'dan Minâ'ya geldiğinde kurban kesilir. Bu şükür kurbanıdır, vâcib kurbanı değildir. Yalnız Umre'ye veya hem Umre hem de Hacc'a niyet edenler kurbanlarını Minâ'da kurban günü keserler; yalnız Hacc'a niyet edenlerin kurbanlarını memleketlerinde kesmeleri câizdir.

Minâ'da kurbanların kesilmesi fakirlerin, yoksulların ihtiyaçlarını temin etmektir. Cenâb-ı Hâk Kelâm-ı İlâhîsinde : «Yoksul ve fakirleri it'âm edin» buyuruyor. Bugün minâ'da kesilen kurban milyonları buluyor. İhtiyaçtan fazla olduğu için bir çukura gömülüyor. Bu suretle de Cenâb-ı Hâk'ın beyan buyurduğu gayeden uzaklaşıyor.

Bunun için yalnız Hacc'a niyet eden hacılar kurbanlarını memleketlerinde kesip fakirlere dağıttıklarında daha fazla sevap kazanır ve bu suretle Allah'ın emrine imtisal etmiş olurlar.

Şeytan taşlamakla üzerinden günahlarını attığına ve âmel defterlerinin günahlardan temizlendiğine kanî olur.

Bayram günü tavaf ederken Arafat'da Cenâb-ı Hâk'la yapmış olduğu